

Å Energi

- Vi er eiere, men vet vi nok og gir vi gode og tydelige signaler?

Bakgrunn: interpellasjon om 'strategi, utbyttepolitikk og risikonivå'

Formannskap 26.08.26

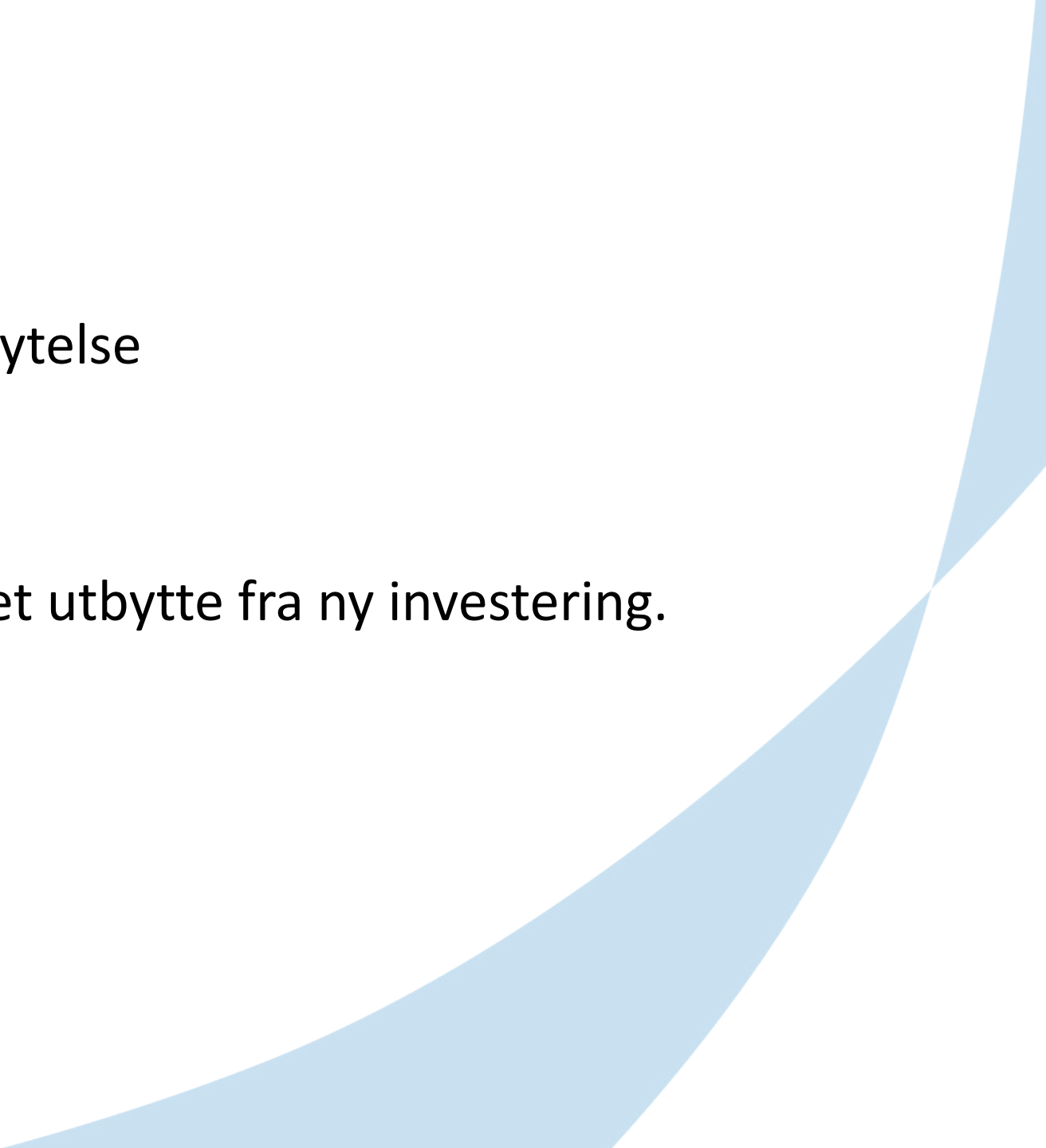
Fakta

- Vår eierandel er ca 0,76%, tilsvarende en verdi på ca 550 mill kr.
- Vårt utbytte: 8 – 12 mill kr pr år. Fikk noe ekstra i 3 år ifb fusjonen.
- Utbyttestrategi: 70% av underliggende IFRS. Andre kraftselskap ligger lavere.
- Kraftselskap betaler høy skatt, inkl (øket) grunnrenteskatt. Totalt ca 60-70% skatt.
- Å være eier i et kraftselskap er ansett som et langsiktig strategisk eierskap. Kan vanskelig sammenlignes med eierskap i ordinære aksjer.

Ytterligere fakta

- B-aksjer kan i prinsippet selges fritt.
- 2/3 av aksjene MÅ være A-aksjer
- Et eventuelt salg av A-aksjer kan bare skje til andre offentlige institusjoner, og må i så fall gjennomføres i samsvar med de omfattende reglene som følger av Aksjonæravtalen.
- B-aksjer (frie) bør være mer verdt enn A-aksjer. Men hvor mye mer?
- Det er først ved salg av en vesentlig større eierandel enn det 1-2 kommuner har, at det fremstår realistisk å oppnå en god pris på aksjene.
- En salgsprosess krever ekstern finansiell og juridisk kompetanse, samt forhandlingskompetanse.

Konsekvenser av salg?

- Redusert representasjon og innflytelse
 - Redusert årlig utbytte
 - Redusert gjeld
 - Re-plassering av midler kan gi øket utbytte fra ny investering.
-

Eierstruktur og organisering

B. De Samordnede Aksjonærene organiserer sitt eierskap gjennom eiermøter, Arbeidsutvalg (AU) og eget sekretariat. Kommunedirektørene har møte- og talerett i eiermøter. I tillegg avholder AUs sekretariat normalt halvårlige samlinger for kommunedirektørene for å tilrettelegge nødvendig saksbehandling i kommunene, i tråd med god offentlig forvaltningsskikk.

C. Eierstrategien bygger på Aksjonæravtalen mellom De Samordnede Aksjonærene og Statkraft, som eier 32,62 % av aksjene i selskapet, samt på Samordningsavtalen mellom De Samordnede Aksjonærene, inkludert to regionale avtaler som særlig regulerer minoritetsinteresser.

D. I henhold til inngåtte avtaler skal Å Energi drives med økonomisk formål etter forretningsmessige prinsipper, og forvaltes av styret.

Hvordan påvirker vi som eiere?

- Gjennom AU
- Gjennom arbeidet med Eiermeldingen.
- Gjennom deltakelse på Eiermøter

AU / Rådgiverne våre arrangerer også møter/ info med Kommunedirektørene.

Nåværende eierstrategi

1. Overordnet forventes det at Å Energi forvaltes med langsiktighet, åpenhet, samfunnsansvar, nøysomhet og fornuftig risikotaking, samtidig som selskapets attraktivitet i arbeids- og finansmarkedene sikres.
2. Det forventes at Å Energi sørger for god og tilpasset informasjon til eierkommunene om selskapets resultater og utvikling, og tilstreber åpenhet overfor enkeltkommuner i saker der informasjon er nødvendig for lovpålagte oppgaver eller kommunal saksbehandling.
3. Målet til De Samordnede Aksjonærene er at Å Energi, gitt selskapets risikoprofil, skal være blant bransjens mest lønnsomme selskaper og dermed sikre eierne markedsbasert avkastning på sin kapital, samt høye løpende utbytter i tråd med gjeldende utbyttepolitikk.

4. Det forventes at selskapets lønnsomhet og kostnadseffektivitet bekreftes jevnlig ved hjelp av relevante sammenligninger (benchmarks).
5. Selskapet oppfordres til å fortsette arbeidet for redusert grunnrenteskatt på vannkraft, slik at en større andel av verdiskapingen tilfaller aksjonærene.
6. Selskapet bør særlig forvaltes, fornyes og utvikles der det allerede har solid kompetanse: vannkraft, kraftforvaltning og nett – med vekt på eierregionene.
7. Det forventes at selskapet utviser særlig varsomhet med å foreta vesentlige investeringer utenfor kjernevirksomheten, som ifølge Aksjonæravtalen er produksjon, distribusjon og salg av energi, samt tilhørende energisystemer og tjenester.
8. Ved investeringer bør styret nøye vurdere selskapets kompetanser og konkurransefortrinn samt behovet for at andre aktører, særlig privat risikokapital, deltar som partnere. Det forventes særlig aktsomhet ved satsinger i utlandet.

9. For å skape arbeidsplasser både gjennom egne investeringer og ved å tiltrekke seg investeringer fra andre aktører kan selskapet, basert på forretningsmessige prinsipper, ta en regional utviklingsrolle der det har nødvendig kompetanse, konkurransefortrinn og kapasitet.

10. Dersom selskapet vurderer utvikling eller utbygging av ny vindkraft på land, forventes det at dette kun skjer der vertskommunen(e) ønsker det.

11. Styret oppfordres til å være proaktivt i å identifisere strukturelle og finansielle muligheter som kan skape verdier for eierne og bidra til selskapets kapitaleffektivitet.

12. Utbyttepolitikken fastsettes av De Samordnede Aksjonærene og skal reflektere eiernes høye forventning til selskapets kapitaleffektivitet, lønnsomhet og gode direkteavkastning, samtidig som selskapets behov for videreutvikling ivaretas. Gjeldende utbyttepolitikk publiseres på www.aeierne.no

13. Avlønningene i selskapet bør være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Det forventes at det utvises stor varsomhet med bruk av bonuser, og lønn til ledende ansatte offentliggjøres.

Prissikring

- Kraftselskaper prissikrer først og fremst for å **redusere risiko og skape forutsigbare inntekter**.
 - Porteføljesikringen:
 - (a) selskapet sikrer prisen på strømmen de selv produserer og selger på Nordpool,
 - (b) de sikrer prisen på strømmen de kjøper tilbake fra Nordpool for å levere til slutt kunder,
 - (c) de driver i tillegg trading – aktivt kjøp og salg i kraftmarkedet.
- På toppen ligger konsesjonskraft, langsiktige industrikontrakter og erstatningskraft, som også påvirker oppnådd pris og er en del av sikringsstrategien. Så her er det mye å forholde seg til.

- Et viktig moment til: grunnrenteskatten gjør sikring ekstra komplisert. Den slår inn med høy sats på vannkraftproduksjonen, og sammensetningen av fysiske og finansielle kontrakter påvirker faktisk skattenivået. I 2025 falt effektiv skattesats fra 69 % til 56 % – delvis nettopp på grunn av endret kontraktsmiks. Sikring og skatt henger altså tett sammen, og det må tas hensyn til begge deler samtidig.
- Bakgrunnen for at sikring må til, er enkel: kraftprisene svinger ekstremt – fra 58 til 77 øre/kWh bare siste år, og over 200 øre/kWh i 2022. Samtidig har eierne bedt om høye og forutsigbare utbytter, og selskapet har over 20 milliarder i lån som må betjenes uansett hva som skjer i markedet. Uten sikring ville både utbytter og finansiell stabilitet vært prisdrevet et marked ingen kan forutsi.

Investeringer fremover

- Plan 20 – 30 mrd de neste 10 år.
 - Må investeres i nett pga kraftbehov og ikke minst Sikkerhet!
-